

TRESTNÍ KOLEGIUM

Burešova 20, 657 37 Brno
tel. 541 593 111, fax 541 593 181
e-mail: podatelna@nsoud.cz

Mgr. et Mgr. Miroslav Horák

Mendelova univerzita v Brně
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních
studií Ústav jazykových a kulturních studií
Zemědělská 1/1665
613 00 Brno

V Brně dne 7. 12. 2017
sp. zn. **Ntn 227/2017**

Sdělení

Nejvyšší soud obdržel dne 7. 11. 2017 Vaše podání, jehož obsahem je dotaz, proč se přípravek tradiční amazonské medicíny, nazývaný ayahuasca (dále jen „ayahuasca“), objevuje ve Stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013 (publikovaném pod č. 15/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní).

K tomu Vám sděluji následující:

Předseda trestního kolegia Nejvyššího soudu podle § 21 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, navrhl, aby trestní kolegium Nejvyššího soudu zaujalo stanovisko k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících a jedů (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku), neboť Ústavní soud svým nálezením ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12, zrušil ustanovení § 289 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve slovech „a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů“, a to dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů. Současně zrušil ustanovení § 2 a přílohu č. 2 nařízení vlády č. 467/2009 Sb., ve znění nařízení vlády č. 4/2012 Sb. Z této skutečnosti vyplynula potřeba sjednotit rozhodovací činnost soudů – judikaturu v otázce výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných látek, psychotropních látek a přípravků je obsahujících.

Před samotným zaujetím stanoviska si trestní kolegium Nejvyššího soudu vyžádalo vyjádření od Ministerstva spravedlnosti České republiky, Ministerstva vnitra České republiky, Nejvyššího státního zastupitelství, předsedů vrchních a krajských soudů, právnických fakult v Praze, v Brně, v Plzni a v Olomouci, Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, Ústavu státu a práva Akademie věd České republiky a České advokátní komory. Dále byly požádány o vyjádření tyto instituce: Národní protidrogový koordinátor při Úřadu vlády České republiky („Česká republika“ dále jen „ČR“), Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, Úřad vlády ČR – Odbor protidrogové politiky – Národní monitorovací středisko

pro drogy a drogové závislosti, Ministerstvo zdravotnictví ČR (IOPL), Národní protidrogová centrála Policejního prezidia ČR, Klinika adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, SNN České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, SANANIM, o. s., a Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Spolu se žádostí o vyjádření jim zaslalo návrh stanoviska.

Trestní kolegium Nejvyššího soudu stanovilo v příloze svého stanoviska orientační hodnoty určující „množství větší než malé“ u omamných látek, psychotropních látek a přípravků je obsahujících. Tyto hodnoty slouží k vymezení uvedeného pojmu u trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 2 písm. d) tr. zákoníku a zejména u trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy podle § 284 odst. 1, 2 tr. zákoníku.

Trestní kolegium Nejvyššího soudu vychází ze seznamu návykových látek, které jsou uvedeny v nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, ve znění nařízení vlády č. 243/2015 Sb. a ve znění nařízení vlády č. 46/2017 Sb. ***Tímto nařízením byl stanoven seznam omamných a psychotropních látek podle Úmluvy o psychotropních látkách a Jednotné úmluvy o omamných látkách, kterými je Česká republika vázána, a dále látek, u nichž je z důvodu rozsahu jejich zneužívání anebo proto, že bezprostředně nebo nepřímo ohrožují zdraví, nutné zabezpečit jejich dostupnost a nakládání s nimi.*** Tento seznam (příloha č. 4 k nařízení vlády č. 463/2013 Sb.) obsahuje dimethyltriptamin (dále jen „DMT“), proto v rámci přijatého stanoviska bylo nutné určit množství, které zakládá trestnost u této zakázané látky, tedy nejmenší množství účinné psychotropní látky, jež musí obsahovat látka, označená jako droga, aby bylo její zkoumané množství považováno za větší než malé.

V tabulce, která je součástí přílohy k tomuto stanovisku, jsou uvedeny v posledním sloupci vpravo nejmenší množství účinné látky ve formě volné báze, jež musí být obsaženo ve směsi, dosahující svou hmotností "množství větší než malé" dané drogy, specifikované jejím obecným názvem. Kolonka, ve které je uvedeno množství 0,5 l nápoje Ayahuasca, je určena pro stanovení formy, ve které se bude množství větší než malé omamné a psychotropní látky zpravidla vyskytovat.

Z výše uvedeného je zřejmé, že skutečnost, zda se jedná o návykovou látku, vyplývá z jejího zařazení do seznamu ve zmíněném nařízení vlády a zařazení látky do tohoto seznamu náleží pouze zákonodárci (resp. vládě). Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu poskytuje pouze výklad toho, kdy je již samotné držení této látky považované za trestné ve smyslu trestního zákoníku. Pokud množství omamné a psychotropní látky u fyzické osoby, která přechovávala takovou látku pro vlastní potřebu, nedosáhne „množství většího než malého“, půjde při splnění ostatních zákonných znaků o přestupek podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 167/1998 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, neboť neoprávněně přechovávala v malém množství pro svoji potřebu omamnou nebo psychotropní látku.

Znovu tedy opakuji, že stanoviskem trestního kolegia Nejvyššího soudu nebyla (a ani nemohla být) stanovena trestnost přechovávání ayahuascy jako takové, pouze byla v souladu s požadavky Ústavního soudu stanovena hranice množství látky vládním nařízením označené jako návykové (DMT), od jejíhož překročení lze již toto přechovávání stíhat jako trestný čin.

Postihováno je tedy držení látky uvedené ve vládním nařízení, při současném minimálním množství účinné psychotropní látky, jež musí obsahovat látka, označená jako droga, aby bylo její zkoumané množství považováno za větší než malé. Lze tedy uzavřít, že pokud nápoj ayahuasca neobsahuje DMT (a ani žádnou další látku stanovenou výše zmíněným nařízením vlády), pak by jeho držení nemělo být postihováno v rámci uvedených trestných činů týkajících se nedovoleného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy.

S pozdravem

Mgr. Lucie Marasová v. r.
asistentka předsedy trestního kolegia
JUDr. Františka Púryho, Ph.D.

Za správnost vyhotovení:
Soňa Smiešna